

Titel: Indlæg til Hjelmslevs Vejledning i sprogteori (1942), [Vejledning] 023-0010

Citation: "Indlæg til Hjelmslevs Vejledning i sprogteori (1942), [Vejledning] 023-0010", i *Louis Hjelmslev og hans kreds*, s. 1. Onlineudgave fra Louis Hjelmslev og hans kreds: https://tekster.kb.dk/catalog/lh-texts-kapsel_023-shoot-workidNKS-2757_0000_023_Vejledning_0010/facsimile.pdf (tilgået 24. juli 2024)

Anvendt udgave: Louis Hjelmslev og hans kreds

Ophavsret: Materialet kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge det til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

et Komplex, noget lukket, begrænset i modsætning til de uendelige, ubegrænsede Forløb. Det er vigtigt straks at mærke sig, at saadanne Helheder eller Komplekser ikke blot kan være af rumlig Natur, saaledes at Se-
tr
tioner optræder samtidigt; men at de ogsaa kan forløbe i Tiden, som hvis vi i Steden for gul sætte to Gange rødt, i Steden for grønt fire Gange rødt. Endelig vil der ogsaa være Mulighed for abstrakte Kom-
plekser, der hverken behøver udførelse i Tid eller Rum eller som
manifesteres
kan udfoldes både i Tid og i Rum. Jeg vilde mene, at dette Kom-
pleksbegreb er af mindst lige saa stor Betydning i Semiotikken som
Forløbsbegrebet, og at dette sidste er belæst med skabnings-
Uklarheder, saa længe det ikke er revideret i Forhold til Kom-
pleks- eller Totalitetsbegrebet (som muligvis ogsaa ved nærre analyse
bør adskilles). Dette medfører nu en tilsvarende Spaltning af Ele-
ment- eller Klassebegrebet, idet et givet Element vil kunne optræde
paa forskellig Plads inden for Helheden, saaledes at Elementdefini-
tioner ikke altid kan gear op i Leddefinitioner.

Det er i den givne Sammenhæng vigtigt at bemærke, at ikke blot
Tegnstrukturer kan anskues som Forløb eller Helheder, hvori Klamm-
Individer af visse Klasser optræder som Led, men at den samme Dobbel-
hed er en Grundegenskab ved al Oplevelse og Erkendelse. Vi har her
altsaa ikke nogen differentia specifica ved Tegnstrukturer, og det
maa være Opgaven at undersøge om Forløbet, Helhedstyperne og
Klasserne her har nogen særegen Beskaffenhed. Givet er det, at
Helhedernes og Elementernes Omfang og Antal både m.H.t.
Maximum og Minimum er fysisk betinget. Hvis der var 100 Aar
eller en Milliontedel Sekund mellem de enkelte Lys i Signalerne,
formentlig
ville de ikke kunne opfattes af Mennesker som Tegnssystemer.

HJ. bebrejder den tred. Grænse, at den "a priori hejser et System
ned fra Himmelen, som om der ingen Tekster var". Men heroverfor
maa anføres, at dels at den, der kan et Sprog har foretaget en impli-
cit Analyse af dets Tekster, saaledes, at Elementerne er "umiddelbart
(dette gælder formentlig
sikkert i lige saa høj Grad som Teksterne) alle Erkendelsens Carac-
ter), dels at den Inddeling af Grammatikken i ~~Udførelse~~ Elementære
(Analogi, Morfologi og Lydklasselære) og Relations- eller Helheds-
lære (Syntax, Prosodi), som HJ. saa heftigt bekræfter, netop er Udtryk

for, at man har villet lade denne Behæftethed komme Kædet til sin
Ret i Sprogbeskrivelsen. Forskellen er da blot den, at Hjelmslev
Elementlæren opstillet paa Grundlag af en eksplicit formel
Tekstanalyse, medens de traditionelle Betragtninger Kædet i Praxis
foretager Systemopstilling og Helhedsanalyse hver for sig, og end
Adskillelsen sjelden gennemføres konsekvent og naturligvis altid
foregår under stadig Sammenligning af Elementkategorier og de
dermed herbeslegtede Led- eller Helhedstyper. Der kan ikke være
Tvivl om, at Koordinationen af de to Systemer trænger til teoretisk
Klaring, og at Glossematikken vil kunne bidrage i høj Grad
til denne ved sin Paavisning af, at Elementklasser i langt større
Omfang end man hidtil har anset, lader sig opstille paa Grundlag af
Elementernes Relationer i Forløbet; men da det (i Forelæsninger
og Kollokvier) stadig understreges, at Analysens Inddelinger paa et
hvert Trin er af forelselig Karakter og først endelig bekræftes
ved Opstillingen af Systemet, ses det ikke, hvorfor man ikke lige
som godt kan begynde med en tentativ Opstilling af Systemet og
bagefter ved en Kontrolanalyse af Tekster sikre sig, at man har faaet
et sving med. Det er naturligvis rigtigt, at Teksterne forligger
mere umiddelbart end det opstillede System, men paa ganske samme
Maade eksisterer det Inventar, hvorefter Teksterne opbygges mere u-
middelbart end de færdigt analyserede Tekst eller de eksplicite
Opstilling af Helhedstyper og Ledstyper. Teoretisk synes de to Ansku-
elsesformer altsaa at være ligeberettigede m. H. t. Graden af
Umiddelbarhed eller logisk Prioritet, og i Praxis vil formentlig og-
den Glossematikeren snart finde det hensigtsmæssigt at begynde i
Elementlæren, snart i Helhedslæren, idet det er som vist indtræd-
tet, at intet Menneske vil kunne overkomme at gennemføre en glosse-
matisk Analyse paa udtømmende Maade.

Vi vil altsaa hævde, at selve Adskillelsen af Forløb og System
ikke er noget ajendommeligt for Glossematikken, men at den kan gen-
findes paa alle Erkendelsesomraader og specielt i traditionel
Grammatik. Desuden bestrider vi de givne Formaldefinitioner (der
forøvrigt synes at være af rent sproglig-semantic Karakter) samt
Hævdelsen af Forløbets logiske eller fenomenologiske Prioritet.

Endelig hævder vi Nødvendigheden af at operere med et Helhedsbegreb
v. S. S. eller i Steden for Forløbet og et Ledbegreb v. S. S. Elementbe-
grebet eller Klassebegrebet.

Udtryk og Indhold. Ingen vil bestride, at der i de Hxx., vi skal betragte, foreligger en ejendommelig ^{ellig} Dobbeltthed, som rent forelseligt leder sig karakterisere ved vage Termini Udtryk og Indhold. Men det bør senere undersøges, om en sådan Dobbeltthed er noget karakteristisk for Tegnsystemer, 2) om den af HJ. foretagne Navne teoretiske og den derpaa opbyggede Analysepraxis ^{og den derpaa opbyggede Analysepraxis} faktisk Udledning af Forholdet/er hensigtsmæssig.

1) Det tydeligt, at en tilsvarende Dobbeltthed foreligger paa mange Omraader, som man ikke plejer at henregne til Tegnsystemer, saaledes ved alle Former af naturlige "Symptomer" (jf. Husserls Begreb Anzeichen, LW II 23ff) eller ved Reproduktionsfænomener som Spejlbilleder, Ikke, mekanisk Lydgengivelse osv. Endvidere ved alle Former for "Anerkendelsesværdighed" (jf. Klages og Cassirer Symb. Form. III): "skækeligt" eller et Landskab opfattes som "venligt", Aftenlyset som "væddigt", Morgenluft som "opmuntrende", Stene paa Stansen som "søve" eller "søde" osv., herunder alt almindelig Udtryk og Talens Stemmingsfarve o. Ja, Cassirer (Inf. St.) har endog givet gode Grunde for at opfatte al Erkendelse som "symbolisk"; Vår Opfattelse af Tingene er - allerede før den fremstilles i sproglige, billedlige eller matematisk-logiske Symboler - "symboliske Kædet Udtryk for noget transcendent, som aldrig er umiddelbart tilgængeligt, men hvorfra visse "objektive gyldige" Træk har kunnet fixeres ved Hjælp af den matematiske Fysiks "Modelformer" (Hertz, Principien der Mathematik).. Grundlæggelsen af en rational Semiotik må derfor indbefatte en fenomenologisk Analyse af de forskellige Træk, der karakteriserer de forskellige Udtryks- Indholdsstrukturer, den kræver en Philosophie der symbolischen Formen, der viderefører Comperas Husserls, og Cassirer's, o. s. v. forberedende Arbejder. Uden Hensyntagen til en sådan fenomenologisk Forundersøgelse vil det stå bero paa et Slumpetræk, om den vilkaarligt opstillede/Kalkule vil blive hensigtsmæssig eller ej.

2) Semiotikken søger en Løsning af dette Problem, der undgår de Vanskeligheder, som både den mentalistiske og den behaviouristiske Meningsteori har udviklet Semiotikken i. Spørgsmålet er de, om den har sat sig mellem to Stole, eller om den Vej, den anvender virkelig er farbar. Det er derfor nok værdt at undersøge de fremadte Synspunkter en senere Overvejelse. De ~~teoretiske~~ ^{opgivne} Modeler, vil naturligvis egne sig til at opklare Forholdet til Behaviourismen, da det

Sendt HJ:ES 5
Denne Forhandling maa anses for sandsynligt, at de lettere end dagligeprog vil tillade en rent behaviouristisk Analyse.

Over for Mentalismen hævdes det, at en "talende" (en Sender) ikke nødvendigvis er impliceret i Tegnet, og over for Behaviourismen nægter man Nødvendigheden af at regne med en Modtager. Hertil maa bemærkes, at man naturligvis kan høre tænke sig de opgivne Model-ler fungerende uden at nogen x opfatter dem, til Nød ogsaa at uden at nogen leder dem (hvordan dog med Telefonakiven?); men det er meget problematisk, med hvilken Ret man i saa Fald vil tale om Udtryk og Indhold. Det eneste, der i saa Tilfælde med objektiv Sikkerhed leder sig erkende eller ad mekanisk Vej registrere er visse fysiske fænomener - Lys- eller Lydfænomener eller elektriske Strømninger. Men disse bliver aldrig til Udtryk uden gennem en Sender og (eller) et Modtagervæsen. Denne Situation ændres ikke ved Muligheden af at indskyde mekaniske Hjul mellem Sender og Tegn (F.eks. en Gramofonoptagelse) eller mellem Tegn og Modtager. Kun gennem Sender- og Modtagervæsenes psykofysiske Organisme opstår der Fænomener, der som der er Mening i at kalde Udtryk eller Indhold, og kun ved at studere saadanne Organismers Behaviour eller (ved Inspektion og Udspejling) deres Kognitive Oplevelser (der jo blot er en særlig Form for Behaviour) har man Mulighed for at afspejle de relevante Momenter i Tegnet og dermed eksplicit erkende den foreliggende Tegnstruktur. For at tale glossematisk, maa det være muligt, og derfor nødvendigt at "indkatalysere" en Sender og en Modtager, hvis man vil sikre sig en udsættende og modelglossematisk Analyse af Tegnstrukturen. - Heri ligger dog ogsaa ingen Haand nogen Tilslutning til Bloesfeldts outrerede Paradox: Only the phenomena of a language are relevant to its structure, i.e. to the work it does!

B. Til Analysen af Hjelmslevs.

A. Percelesignalet.

gul 3 4
rød 1 - gul 1 - grøn 1 - gul 2 - rød 2 - grøn 2 - gul 4
stop 1 - g.a.1 - k.f.1 - g.a.2 stop 2 - g.a.3 - k.f. 2 - g.a.4
Det er klart, at der her foreligger et Forløb: vi har enten rød eller gul eller grøn; naar den ene viser sig, forsvinder den anden. Vi har ogsaa Klasser af Elementer, idet rød 2 genkendes som identisk med rød 1. Hver Gang vi har en bestemt Nød har vi altid ogsaa en

hende samtidig (både- og) alle tidligere og oplevede rød. Vi genkender både Lysets Farve og "Indholdet" som "identiske" selv om det røde subjektivt tager sig anderledes ud om Natten end om Dagen og selv om Indholdet heller ikke er absolut identisk, naar en Fodgænger og fx. en Ambulance under Udrykning udsættes for Påvirkning af Signalet. Derimod synes det a priori umuligt - som foreslået af HJ. - at eksperimentelt at flytte rød 2 hen paa den Flade hvor vi har rød 1 for derved at konstatere, at det ikke gør nogen Forskel Indholdet. En individuel lokaliseret kan principielt ikke flyttes eller ombyttes, da hverken den selv eller den der oplever den er den samme i Rumtidmomentet x og Rumtidmomentet y. Kommutationsprøven synes at forudsætte en fenomenologisk (men ER ikke substantiel) Identitet i Udtrykket efter det Princip der abstraktivt Relevanz, eller rettere: de/relevante Momenter i fenomenologisk ensartede eller lige Zoner abstraheres ved Kommutationsprøven.

Vi skal nu undersøge, hvilken Mening det her har at tale om Udtryk og Indhold. For en fenomenologisk Betragtning viser der sig - som allerede antydet ovenfor - flere Trin i Bearbejdelsen. Betragter vi Signalet isoleret, ophængt fx. paa et Værksted, vil vi kunne sige, at de Oplevelser, vi betegner som rødt, gult og grønt Lys, er "Udtryk" eller "Tegn" for bestemte fysiske Svingsningsfænomener (og for tilsvarende Rektioner i Nervesystemet) X. Der er her en vidt-
de Kvalitet ~~XXXXXX~~ Forakille i
gørende Isomorfi, saaledes at de fenomenologiske Farveoplevelser
bestemt kvantitative
noje svarer til Forakille i de fysiske Fænomener. Man kan for
ses vidt ogsaa hævde, at der foreligger Kommutation, ~~XXXXXX~~
af to fenomenologiske ~~XXXXXX~~ Ombytningen
idet
af ~~XXXXXX~~ Ombytningen af de to fysiske
altid vil fremkalde Ombytningen af to fenomenologiske. (NB. derimod
kan man ikke sige, at Ombytningen af de fenomenologiske
"fremkalder" Ombytningen af de fysiske; der er Solidaritet, men asyn-
metrisk). Man kan ogsaa sige, at rødt Lys er "Tegn" paa, "Udtryk"
for, at Strømmen er sluttet gennem den pågældende Lysgiver osv. Der
foreligger en logisk Slutning af mere eller mindre eksplicit Karakter,
men tydeligt nok ogsaa en Solidarisk Tilstedehed, som det er vigtigt
at adskille fra ~~XXXXXX~~ foregående og den følgende.

SD ad HJ:VS 8
Disse Førstegradskategorier deler vi nu hver i to: Pausekategorien
i lange Pauser og korte Pauser, Lykkategorien i gule Ly (der
optræder dobbelt så hyppigt som de andre) og rød plus grøn.
Den sidste kan tvedeles i rød og grøn, men så ingen af disse afviger
fra den anden på anden Vis end ved selve Farven; der synes altså
ikke at bestå en simpleks Modstning mellem
disse, medens der i alle de andre Tilfælde var to Forskelle.

Vi undersøger dernæst Funktionerne mellem disse Kategorier; betrag-
ter man Korrelationerne vil der være Solidaritet mellem hver enkelt
Kategori og samtlige andre, idet Systemet ikke vilde være dette Sy-
stem, hvis een af dem manglede. Dette kunde tyde på, at Korrelation
er et overflødig Begreb, idet der altid vil være Solidaritet mel-
lem alle Kategorier i Inventaret (i al Fald inden for samme Række).
Undersøger man derimod Relationer imellem i Forløbet mellem de for-
skellige Kategorier, vil der være flere Muligheder, alt efter Omfan-
get af de Forløbsenheder, inden for hvilke man søger at konstatere
Relationerne. Gear man ud fra Totalsyntagmatikken, bliver der natur-
ligvis stadig Solidaritet mellem alle. De samme principielt vil
den ikke kunne deles i noget enseligt Antal af begrænsede Dele, men
man kan finde de Rækkefølger ved deres ydre Afgrænsning eller ind-
re Opbygning ensartet forekommende Helheder, der synes at være af
størst Omfang og/eller lavest Antal. Det kan her blive de ved P af-
grænsede. (Vi mærker os, at Grænsen her er og nødvendigvis kan være
"sat" før vi kan tale om Funktionerne). Vi sætter nu, at Signalet
altid er afbrudt om Natten, medens det kun om Dagen er afbrudt
i to mindre Afnit med en kortere Pause. De Rækkefølger Afnit, der
har størst Omfang vil de tilfælde være dem, der forekommer i det stør-
reste Antal; men vi nær hurtigt til at opfatte de korte Dagsaf-
nit som Andegradafnit inden for enkelte af de større.

Hvis alle disse Afnit, markerede ved store Pauser omfatter blot
et Ekapl. af hvert Element i Inventaret, vil der også inden for
disse Helheder være Solidaritet. Vi kan derfor fortsætte Delingen.
Forsøger vi efter Princippet om færrest mulige Dele, at inddele i
fortænte Dikotomier, vil det kun føre til et heldigt Resultat
hvis Helheden indeholder et Antal af Individier der er delbart med
2 (eller rettere: er Potenser af 2); der der fx. 21 Individier i en

10

FD ad H:VB
 Registreret er nemlig af principiel helt anden Art end den trediti-
 onelle mellem Vokaler og Konsonanter. En Vokal kan alene danne en
 Stavelse, men gul kan ikke danne nogen Helhed, som rød eller grøn ik-
 ke kan danne. Selektionen er her en nødvendig Følge af, at den ene
 Kategori kun indeholder en Invariant, den anden mere end een. Vil
 man generalisere dette Funktionsforhold, vil man føres til at opstille
 le en special numerisk Funktion mellem Paradigmer med ~~en~~ forskel-
 ligt Ledantal. Har man altså et Sprog, hvor inget Føremål kan udgøre
 et Tegn eller en Stavelse, men hvor alle Enheder er af Typen ta, xi
 vil man kunne adskille de to Paradigmer, hvis der på Førstepladsen
 kan staa et højere Antal end på Andenpladsen. Da dette Forhold ikke
 kannekk bær sammenblandes med Evnen til at staa Alkavalene, synes
 vort Eks. at pege på Nødvendigheden af en præcisere Def. af Selektion.
 Ved Valensdef. vil en Sammenblanding ikke kunne finde Sted.

Hvis det inddelte større Afsnit mellem P og P ikke indeholder
 et med 8 deleligt Antal Individuer, vil både r, gr og g lejligheds-
 vis kunne komee til at udgøre en Helehed. Her bær Teorien drage
 Omærg for, at man ikke nødes til at registrere Kombination over he-
 le linien, men om det leder sig gære på anden Vis end ved ~~xxxxxxx~~
 en statistisk Regel, ved jeg ikke. Katalyse synes ikke at være anvend-
 selig her. Det samme gælder, hvis der var Afsnit ml. P-P, der alene
 bestod af ~~xxxx~~ r, gr, og g.
 Den lange Skæve (Avfal) ser måske variationsstatistisk leder sig
 opetille flere Typer, som dog ikke synes at have Kommutation) passer
 sjævnlygt slet ikke ind her. Den er solidarisk med Kategorien af
 samtlige X periodiske Elementer, men den har intet at gøre med de
 Relationer inden for Halvperioden, som vi her registreret mellem de
 andre Elementer., og ved Delingen af Total syntagmatikken kommer
 den netop til at adskille Delene. Vi maa her altså have et simpelt
 Modelks. på hvad man har kaldt Grensesignaler (eller eventuelt
 Konnektiver), hvis man da ikke kan finde på Veje til helt at un-
 eliminere den som Systemet uvedkommende.

Har man allerede fanet Blod på Tanden, spørger man, om ikke og-
 på lille p kan fjernes til Åre for Simpelhedes Princip. At det kan
 ske, naar vi påviser, at den herken er et Tegn eller et Diakritikon,
 er utvivlsomt. Men ogsaa det Forhold, at den indtræder ved hver For-
 ændring af Lys, skulde på Forhaand gøre det muligt at se bort fra
 den. Men gør vi dette, vil det medføre, at gul dernæst fear samme Skema

PD Ad HJ:VS 11 C
nejdag: dette sidste vil vi først kunne gøre, naar vi tager Hjelmslevs til
Indholdet, hvorom mere ndf.

Som Resultat af denne Analyse har vi altså faaet et System af
fænomnologiske Invarianter, ordnet i fænomnologiske Kategorier,
glossematisk
hvis/Funktioner inden for x Halvperioden sekundært har kunnet
opstilles. Vi har desuden opstillet nogle Helhedsstyper: 1) de store
af P-P afgrænsede, der ikke havde nogen fast indre Opbygning; 2) Peri-
oden, der indeholder alle forekommende Elementer og derfor ikke
afgav Mulighed for/specialis Opstilling af Funktionskategorier; 3) Halvperioden,
inden for hvilken vi konstaterede et Forhold, som med tvivlsom
Ret benævntes Selektion (i Virkeligheden var der Solidaritet mellem
en uendelig og en toledet Kategori); Kvartperioden (hvor vi ovf.
forsøgte at registrere et nøje tilsvarende Forhold mellem p
som Konstant eller rettere Etledskategori og $r-g$ - gr som Variabel
eller flerledet Kategori). Ottendedelsperioden falder sammen med
Analytiske Sidsteafsnit, Elementet.

Da vi endelig kan har registreret kollideriske, kan vi over-
hovedet ikke adskille Kategorier ved deres Funktion, kun ved
Antallet af de i Paradigmerne indgaaende Elementer. Førsteplads-
paradigmet i Ottendedelsperioden har tre Elementer, idet her
 $r-g$ - gr kan staa sammen med p Andenpladsparadigmet p , der kan
indeholde eet Led. I q -Perioden finder vi paa den ene Plads
Toledsparadigmet $rp-grp$ paa den and n Plads Etledsparadigmet gp
(det synes nødvendigt ved denne Paradigmeopstilling at hedtage p
i alle Ledene; - er det muligt at eliminere det vedvarende Art For-
kortelse?).

Vi har her fulgt den samme Procedure, som ligner til Grund for
den traditionelle Grammatik, idet vi har opstillet Kategorierne
(Morfologien)
Efter uafhængigt af Fortidsanalyse og dernæst studeret deres
Optraeden inden for de Helheder, hvori de fungerer som Led. Fremgangs-
maaden synes ved en Struktur af den forligende Art at være medsi-
gelsesfri, udtsæende og den simplest mulige. rent bortset fra, at
den synes at være mere praktisk og letfattelig (fordi stemmende med
tilsvarende Praxis) end den af HJ. skitsede Inddeling, der gaar ud fra
Forløbet. I det hele taget forekommer det mig uundværligt at den
glossematisk Procedure kan føre til et gunstigt Resultat, med mindre

FD ad HJ:VB

11/1

men implicite lægger Perlede af fænomenologisk erkendte Elementer til Grund. En tentativ Inddeling af det uendelige Forløb eller af sænskigt de stærkt varierende store P-Enheder efter et mekanisk Dike- eller Tri-tomi-princip osv. vil kun ved et heldigt Tilfælde eller ved ufortællig Tælmæssighed føre til det Resultat, som den fænomenologiske Intuition straks griber til, og som motiveres ved den fænomenologiske Invariantopstilling. Ingen Metode, og heller den strengest gennemførte X-glossematisk Inddeling af Forløbet - giver Sikkerhed for, at der ^{ikke} kan opstilles en Procedure eller en Beskrivelse, der bedre imødekommer Simplicitetsens Princippet en dybtgående fænomenologisk Analyse vil være den bedste Garanti for at Proceduren kan anlægges paa den i en given Situation hensigtsmæssig Maade.

Vi har hidtil foretaget hele vox Analyse uden noget Bemaerkning til det enkelte Indhold, og det vil ses, at hele Opstillingen af Kategorier og Meldestyper har kunnet foretages, sammenhængende som en Fænomenet var af rent/fysisk, ikke-ontologisk Natur. Vi skal nu se lidt paa den af Gloss. krævede primære Inddeling i et Indholdsplan og et (dermed solidarit) Udtryksplan. Vi har set, at ethvert fænomenologisk Emne har en Døbelthed, der lader sig betegne som Udtryk (eller Indtryk) og Indhold (der i disse Tilfælde synes ækvivalente med Stoff og Form, idet den fænomenologiske Oplevelsesprægning er en Art Form), og end metode fra ved vi, at der ikke behøver at bestaa fuld Isomerfi mellem de to Sider (optiske og akustiske "Bodrag"); men vi vil nu koncentrere Opmærksomheden om det Indhold, som HJ. har fundet ved sin Analyse.

Man kan fornemmeligt let blive enig om, at den valgte sproglige Formulering gul lig "giv agt" osv. er ganske vilkærlig og let kan de erstattes af andre Formuleringer, paa Dansk eller et hvilket som helst andet Sprog. Derfor er der ikke langt til den Erkendelse, at en saadan eksplicit sproglig Formning af Indholdet er ganske irrelevant for selve Tegnsystemet, der skal interpreteres immanent; jeg ved saaledes fra mig selv, at jeg aldrig har gjort mig klart, hvordan Signalerne skulde "oversættes" til Dansk, og at jeg endog blev overrasket over HJ.'s Formulering, selv om jeg ved nærmere Eftertanke ikke hav-

de noget væsentligt at indvænde. Ogsaa heri vil derx formentlig være
Snighed. Men hvor finder vi da dette Indhold, og hvorledes definere
det?

Det er klart, at Eke. indbyder til en rent behaviouristisk Tolk-
ning, og det egner sig i al sin Simpelhed til en forberedende Diskus-
sion af hele dette Syn paa Sociologien, som er et af de dybestliggen-
de aktuelle Emner i Sprogteorien (jf. HJ.s Foredrag i Hjer).

Vi vil kunne betragte og beskrive Færdsels-signalet alene ved
dets Virkninger paa Trafikanternes Behaviour, gaaende som vi beskri-
ver Hvre Reaktionen paa Signaler som Varsels- eller Løkkereab; i saa
Tilfælde vil man i al Fald ikke med HJ. kunne abstrahere fra (Sender
og) Modtager; "Indholdet" vil da være identisk med Modtagerens Reaktion
Indholdet af
ari/Vid med den staaende Trafik, af græn med den igangsattende,
af gal med noget ubestemmeligt neutralt mellem disse to. Dette Ind-
hold leder sig erkendt og beskrive ad rent fysikalistisk Vej, gaaende
som Udtrykket, og det er et alvorligt Syn, om man i dette Tilfælde
behøver at gaae operere med noget andet Indhold, eller om ikke en-
hver Hævdelse af en herfra forakkelig "Indholdsform" eller af Be-
vidsthedsfenomener hos Trafikanterne er overflødige Hypoteser.

Hvis jeg forstaar HJ. ret, vil han hævde, at vi kan analysere
den behaviouristiske Indholds-substans paa akkurat samme Maade som
den fysiske Udtryks-substans, saaledes at vi ~~spalttækket~~ deler
Forløbet i Enheder og paa Grundlag heraf opstiller funktionelle Ka-
tegorier, der da udgør en Indholdsform som kunde tænkes manifesteret
ogsaa paa andre Maader. Dette kan jeg gaa med til, idet jeg dog op-
stiller et andet Alternativ for Procedure, naejagtigt som ovenfor.
Jeg vil altsaa hævde, at man i begge Tilfælde kun kan opstille den
funktionelle "Form" paa Grundlag af den fenomenologiske Fremning,
der er det nødvendige og umiddelbart givne, og at Opstillingen af
foreløbige fenomenologisk definerede
Kategorier gaar forud for den hensigtsmæssige Inddeling af Forløbet
i Enheder.

Men HJ. hævder videre, at man skal begynde Inddelingen med en
Selskabetdeling i Indholdelinie og Indholdsplan, og dernæst fortæ-
te Inddelingen af de to Linier hver for sig, dog - som det hedder
med en Modifikation, hvis Rækkevidde ikke er overakuelig - "med stadig
Hensyntagen til den anden Linie". Dette leder sig umagteligt i det-
te Tilfælde lettere gennemføre end ved Sproget, hvor Indholdet ero